

Raziskava čokolad 2016

analiza čokolad trgovskih blagovnih znamk in čokoladnih zajčkov v ponudbi 1.3. in 2.3. 2016 na policah petih trgovcev (Mercator, Spar Slovenija, Engrotuš, Lidl Slovenija, Hofer Slovenija)

Uvod

Focus je glede na njihov družbeni in okoljski odtis testiral **16 čokoladnih zajčkov in 15 čokolad trgovskih blagovnih znamk**. Čokolade in čokoladne zajčke smo razvrstili v barvno lestvico, kjer rdeča pomeni netrajnostno in družbeno neodgovorni izdelek, preko oranžne in zelene, ki pomeni okolju in družbi prijazen izdelek. Pri čokoladah je vmesna še svetlo zelena, ki pomeni delno upoštevanje kriterijev okolju in družbi prijaznega izdelka.

OKOLJSKA OCENA	DRUŽBENA OCENA

Noben od zajčkov in niti nobena čokolada, ki so bile v ponudbi 1. 3. in 2. 3. 2016 pri petih največjih trgovskih verigah (Mercator, Tuš, Spar, Lidl, Hofer) v Sloveniji ni dosegla zelene oznake niti na družbenem niti na okoljskem področju. Oranžno okoljsko in družbeno oceno je prejelo 6 čokoladnih zajčkov in 8 čokolad medtem ko je 10 čokoladnih zajčkov in 7 čokolad prejelo rdečo oceno zaradi okoljskega in socialnega izkoriščanja, ki sta razširjenja vzdolž konvencionalne dobavne verige kakava. V naši raziskavi je bilo mogoče najti pri čokoladnih zajčkih in čokoladah trgovskih blagovnih znamk zgolj certifikat UTZ.

Natančna analiza je na voljo [tukaj](#).

Trgovec – lokacija nakupa	Trgovska znamka	Ime čokolade	Cena (€)	Ocena	
				OKOLJSKA	DRUŽBENA
Lidl Slovenija, trgovina Bežigrad	Fin Carré	Milk chocolate 	0,4018		
Lidl Slovenija, trgovina Bežigrad	Fin Carré	Dark chocolate 	0,3744		
Lidl Slovenija, trgovina Bežigrad	/	Milk chocolate 	0,3562		
Lidl Slovenija, trgovina Bežigrad	J.D. Gross	Arriba Supérieur 	0,9589		
SPAR Slovenija, trgovina SPAR Slovenčeva	Spar	Milk Chocolate 	0,4500		
SPAR Slovenija, trgovina SPAR Slovenčeva	S Budget	Milk bar with cocoa 	0,3000		

Engrotuš, trgovina Tuš market Celovška	Tuš	Mlečna čokolada 	0,5100		
Engrotuš, trgovina Tuš market Celovška	Tuš	Temna čokolada 	0,4900		
Mercator. trgovina Supermarket Parmova	Premium	Extra creamy milk chocolate 	1,0900		
Mercator. trgovina Supermarket Parmova	Premium	Dark chocolate (orange) 	1,2900		
HOFER trgovina, trgovina Celovška	Choceur	Mlečna čokolada 	0,4500		
HOFER trgovina, trgovina Celovška	Choceur	Mlečna čokolada 	1,0900		
HOFER trgovina, trgovina Celovška	Choceur	Temna čokolada s fruktozo 	0,8100		

HOFER trgovina, trgovina Celovška	Riquet	Mlečna čokolada 	0,4000		
HOFER trgovina, trgovina Celovška	Moser Roth	Mlečna čokolada s finim praliné polnjenjem 	1,8200		

Tabela 1: Analiza 15 čokolad (mlečne in črne) trgovskih blagovnih znamk pri 5 največjih trgovcih

Trgovec – lokacija nakupa	Znamka	Ime izdelka/zajčka	Cena (€)	Ocena	
				OKOLJSKA	DRUŽBENA
Lidl Slovenija, trgovina Bežigrad	Favorina	Mlečna čokolada	0,7215		
Lidl Slovenija, trgovina Bežigrad	Favorina	Mlečna čokolada okrašena	1,726		
SPAR Slovenija, trgovina SPAR Slovenčeva	Spar Premium	Mlečna čokolada - Votla figura zajca	2,89		
SPAR Slovenija, trgovina SPAR Slovenčeva	Nicole Choco	Zajček	0,45		
SPAR Slovenija, trgovina SPAR Slovenčeva	Milka	Mlečna čokolada	1,61		
SPAR Slovenija, trgovina SPAR Slovenčeva	Lindt	Mlečna čokolada	3,54		
SPAR Slovenija, trgovina SPAR Slovenčeva	/	Mlečna čokolada	0,96		
Engrotuš, trgovina Tuš market Celovška	Riegelein confiserie	Mlečna čokolada)	0,93		
Engrotuš, trgovina Tuš market Celovška	Riegelein confiserie	Mlečna čokolada	0,54		
Engrotuš, trgovina Tuš market Celovška	Riegelein confiserie	Mlečna čokolada	0,46		
Engrotuš, trgovina Tuš market Celovška	Riegelein confiserie	Mlečna čokolada	0,31		
Mercator. trgovina Supermarket Parmova	Milka	Mlečna čokolada z alpskim mlekom	1,09		

HOFER trgovina, trgovina Kranjčeva ulica	Merci	Mlečna čokolada	2,27		
HOFER trgovina, trgovina Kranjčeva ulica	Oster zauber	Mlečna čokolada	0,9		
HOFER trgovina, trgovina Kranjčeva ulica	Choceur	Mlečna čokolada	1,63		
HOFER trgovina, trgovina Kranjčeva ulica	Knister Schoko	Mlečna čokolada s šumečimi zrcni	0,9		

Tabela 2: Analiza 16 čokoladnih zajčkov pri petih največjih trgovcih

Razlaga

Družbeni kriterij:

- Zelena: Izdelek je certificiran z oznako, ki celovito upošteva družbene kriterije (Fairtrade ali program Fairtrade cocoa);
- Oranžna: Izdelek nosi certifikat, ki upošteva osnovne družbene kriterije (UTZ, Rainforest Alliance) ali ima pozitivne družbene učinke (ima ekološko oznako EU);
- Rdeča: Proizvod nima nobene oznake, ki bi upoštevala družbene kriterije ali imela vsaj pozitivne družbene učinke.

Okoljski kriteriji:

- Temno zelena: Izdelek je certificiran z oznako, ki celovito upošteva okoljska merila (ima ekološko oznako EU);
- Svetlo zelena: Izdelek nosi certifikat, ki upošteva visoka okoljska merila, vendar nima ekološke oznake EU (Rainforest Alliance);
- Oranžna: Izdelek je označen z oznako, ki upošteva osnovna okoljska merila (Fairtrade, program Fairtrade cocoa, UTZ);
- Rdeča: Izdelek nima nobenega certifikata, ki bi upošteval okoljska merila.

Opis omenjenih certifikatov

Opomba: V naši raziskavi je bilo mogoče najti pri čokoladnih zajčkih in čokoladah trgovskih blagovnih znamk zgolj certifikat UTZ.

FAIRTRADE

FAIRTRADE Avstrija so leta 1993 ustanovili neodvisni državljani. Je članica krovne organizacije Fairtrade International. Fairtrade international se samo-definira kot združenje organizacij proizvajalk iz držav t.i. globalnega juga in borcev za pravično trgovino v državah potrošnikov. V krovni organizaciji Fairtrade International standarde, Fairtrade premije in Fairtrade minimalne cene določajo kolektivno. Fairtrade standard za kakav se nanaša samo na male posestnike, zato plantaže ne morejo dobiti Fairtrade certifikata. Za pridobitev Fairtrade certifikacijske oznake morajo mešani izdelki vsebovati sestavine, ki so proizvedene v skladu s Fairtrade kriteriji in izhajajo iz Fairtrade virov. Končni proizvod mora vsebovati vsaj 20 % Fairtrade certificiranih sestavin, hkrati pa morajo biti vse sestavine, ki so na voljo pod Fairtrade pogoji, tudi kupljene pod istimi pogoji. Natančna količina Fairtrade sestavin je navedena na embalaži izdelka.

Dokument je nastal s podporo Evropske unije v okviru projekta *Supply Chain*. Njegova vsebina je izključna odgovornost organizacij Südwind, GLOBAL 2000 in društva Focus ter v nobenem pogledu ne odraža stališč Evropske unije.

PROGRAM FAIRTRADE COCOA

Leta 2014 je FAIRTRADE predstavil svoj program certificiranja kakava za podjetja, ki se osredotoča zgolj na osnovno sestavino - kakav. Fairtradov program kakava zahteva le, da je uporabljen kakav pridobljen iz Fairtrade virov, medtem ko Fairtrade certifikat zahteva, da so vsi surovi materiali od Fairtrade certificiranih proizvajalcev. Ko gre za čokolado to pomeni, da mora v skladu s programom, 100

% kakava izvirati iz Fairtrade zadrug, vendar je sladkor lahko iz sladkorne pese iz Evrope ali pa je proizveden drugje, ne nujno po načelih pravične trgovine.

Ocena oznak: Čokolada s tema oznakama je bila ocenjena z zeleno na družbenem področju, saj celovite upošteva družbene standarde, jamči minimalno odkupno ceno in premijo kakava. Na okoljskem področju je bila oznaka ocenjena z oranžno barvo, saj zagotavlja okolju prijazno kmetijstvo malih kmetovalcev, ne pa nujno tudi ekološko.

UTZ

UTZ certifikat nastal leta 1997 kot trajnostni program za kavo, sedež ima v Amsterdamu. V letu 2007 so program razširili še na proizvodnjo kakava in čaja. UTZ je sestavljen iz članov čokoladne industrije, revizorjev in strokovnjakov za trajnostni razvoj. Čokoladni izdelki s certifikatom UTZ morajo vsebovati najmanj 90 % certificiranega kakava. Za druge sestavine, kot so sladkor in vanilija, ni nujno, da so pridelani v skladu s trajnostnimi standardi. Certifikat ne zagotavlja minimalnih odkupnih cen in premij.

Ocena oznake: Čokolada z oznako UTZ je bila ocenjena oranžno tako na okoljskem kot tudi na družbenem področju, saj določa le minimalne okoljske in družbene standarde, za njeno pridobitev, pa je dovolj, da je samo 90 % kakava v izdelku UTZ certificiranega.

Rainforest Alliance

Rainforest Alliance je neodvisna okoljevarstvena organizacija s sedežem v New Yorku. Od leta 1987 se bori proti krčenju deževnega gozda za namene povečanja obdelovalnih površin. Je članica Mreže za trajnostno kmetijstvo (Sustainable Agriculture Network – SAN), ki združuje tako okoljevarstvene organizacije kot tudi proizvajalce in določa mednarodne standarde trajnostnega kmetijstva. Kot trajnostni program ne pokriva zgolj ekološkega vidika, temveč ima tudi družbene kriterije na podlagi katerih izdaja certifikate. Certifikat Rainforest Alliance lahko nosijo izdelki, ki vsebujejo najmanj 30 % delež certificiranega kakava. Na ta način proizvajalcem olajšajo dostop do sistema. Vendar pa se prejemnik licence zaveže k povečanju tega deleža na 90 % v naslednjih petih letih v okviru Načrta pametnih virov (Smart Source Plan). Po navedbah Rainforests Alliances 70 % vseh licenc uporablja 100 % delež certificiranega kakava.

Ocena: Čokolada z oznako Rainforest Alliance smo ocenili s svetlo zeleno na okoljskem področju, ker ima dobra okoljska merila, vendar ni ekološka. Na družbenem področju je bila ocenjena zgolj z oranžno, saj upošteva le osnovna družbena merila. Poleg tega je za pridobitev certifikata dovolj že, če izdelek vsebuje 30 % certificiranega kakava.

Ekološka oznaka EU

Niti ena izmed zgornjih certifikacijskih oznak ne izpolnjuje zahtev ekološkega certifikata. Zato je še toliko bolj pomembno, da smo pozorni na to ali je izdelek označen tudi z dodatno ekološko oznako EU.

Ocena: Čokolada z ekološko oznako EU ocenjena z zeleno na okoljskem področju in oranžno na družbenem, saj ima ekološko kmetijstvo zaradi višje odkupne cene in neuporabe pesticidov, pozitivne okoljske in tudi družbene učinke.

Opomba: Lastnih trajnostnih pobud proizvajalcev čokolade in trgovskih verig, ki niso neodvisne, pri preverjanju čokolad nismo upoštevali, saj jih potrošniki na izdelkih ne morejo prepoznati. Te pobude so lahko prvi korak k bolj trajnostnim izdelkom, vendar hkrati opozarjamo, da ne morejo zamenjati neodvisnih oznak/certifikatov.

